

Het fruitmotje

Als je het genoeg hebt om in deze tijd mensen met fruitbomen te ontmoeten, komt steevast de opmerking: "Ik heb ook fruitbomen staan en zo rond deze tijd vallen er appels af en dan zit daar een rupsje in, wat is dat voor rupsje en wat kan ik daar aan doen?"

Het rupsje is de fruitmot of beter gezegd *Carpocapsa pomonella*. Dit motje verschijnt eind mei, begin juni en vliegt tot in augustus. Meestal zijn er twee generaties, maar persoonlijk heb ik in Zeeland in een 'warm' jaar ook een derde generatie meegemaakt.

Van de rupsjes van de eerste generatie heb je niet zo veel schade. Een gedeelte daarvan wordt op bladen afgezet en de eitjes die op de vruchtjes afgezet worden, vallen er af en dat geeft doorgaans al een goede dunning, maar nu komt het. Die larven/rupsjes in die afgevalen vruchtjes vormen de tweede generatie. Ongeveer eind juli zich verpoppen deze zich en begin augustus komen de motjes tevoorschijn. Van deze motjes heb je veel schade, want de vruchten blijven aan de boom en je krijgt de zogenaamde 'overlopers', fruitmotrupsen, die van de ene vrucht op de andere overlopen en zich dan opnieuw inboren. De appel is de meest geliefkoosde waardplant, maar er zijn ook perenrassen die erg gevoelig zijn, bijvoorbeeld Noord-Hollandse Suikerpeer, Kruidenierspeer, Précose de Trévoux. Bij de appels zijn Yellow Transparent,

Perzikrode Zomerappel, Transparente de Croncels favoriet.

Herkenning van beschadiger en beschadiging

De motjes hebben een vleugelspanning van ongeveer 2 cm. De voorvleugels zijn grijsbruin met een opvallende bronskleurige oogvlek aan beide toppen. De achtervleugels zijn lichtgrijs. De rupsen zijn lichtroze tot vleeskleurig. Ze zijn van de larven van de fruitmot te onderscheiden doordat de vrucht en het boormeel niet stinken en het boormeel droog is. Dit is bij de appelzaagwesp wel het geval.

Bovendien vindt de aantasting later in het seizoen plaats, omdat de rupsen van de zaagwesp eind juni al volwassen zijn. De rupsen van de fruitmot verlaten meestal kort voor de pluk de appel of vallen met de vrucht op de grond en overwinteren in een cocon in de bastspalten of in opslagplaatsen of kisten van hout.

Wat kunnen we er aan doen?

We zouden door middel van feromoon dopjes waarnemingen kunnen doen, wanneer het fruitmotmanneltje vliegt. Als er mannetjes gevangen worden, zijn er ook vrouwtjes en kunnen we verwachten dat zo'n 10 tot 12 dagen later de eitjes uitkomen, afhankelijk van de temperatuur.

Een chemische bestrijding moet men proberen achterwege te laten. Dit kan het biologische evenwicht ernstig verstoren (behalve bij het gebruik van viruspreparaten). Particulieren kunnen ook kippen onder de bomen laten lopen, want deze eten de rupsen uit het gevallen fruit. Als de aanplant niet te groot is, kunnen we in augustus lijmbanden om de stammen aanbrengen. Dit werkt ook tegen de wintervlinder. Het motje zoekt voor de winter een schuilplaats en zo'n lijmband lijkt een geschikte plek. Wel

tweemaal in de winter vervangen en vernietigen. Verder openhaardhout afdekken! En tenslotte de vruchten van de eerste en tweede generatie opvangen en vernietigen of afvoeren. Dat wil niet zeggen dat je geen last meer kunt krijgen. Er kan ook 'invlieg' zijn van buren die ook fruitbomen hebben staan. Dat zou de reden zijn dat de hedendaagse verwarringstechniek niet goed werkt. Als men voor deze methode zou kiezen dan moet die in de wijde omgeving toegepast worden, zodat er een 'feromoonwolk' boven de percelen gaat hangen waardoor het mannetje geen vrouwtjes kan vinden. Als de 'fruitmotdruk' niet te hoog is, kan deze methode goed werken, soms aangevuld met viruspreparaten. Zelf heb ik deze methode zes jaar met succes toegepast. In het Bodenseegebied, waar het probleem van de fruitmot al langer speelt, wordt deze methode al toegepast en ook in de biologische fruitteelt. Bekende feromoonverwarringsmiddelen zijn RAK ¾ en Isomate. Eerst genoemde heeft ook feromoonverwarringsstof voor de vruchtbladroller.

Marten Pelleboer